

POSTANOWIENIE

Dnia 5 stycznia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSA Maria Szulc

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa Krzysztofa K.
przeciwko Tadeuszowi L.
o zapłatę,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 stycznia 2011 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Okręgowy
postanowieniem z dnia 17 września 2010 r.,

"Czy określony w przepisie art. 6 ust. 3 zdanie 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r., Nr 123, poz. 1059 z późn. zm.) sposób uwierzytelniania odpisów dokumentów przez radców prawnych dotyczy również odpisu pełnomocnictwa procesowego o którym mowa w art. 89 § 1 zdanie 2 k.p.c.?"

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Przedstawione do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne powstało przy rozpoznawaniu przez Sąd Okręgowy zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego którym odrzucono sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym ze względu na nieuzupełnienie braku formalnego w postaci oryginału pełnomocnictwa lub jego odpisu uwierzytelnionego notarialnie lub zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (j. t. Dz. U. z 2010 r., Nr 10, poz. 65 ze zm. - dalej jako ustawa o radcach prawnych) wprowadzonego ustawą z dnia 23 października 2009 r. o zmianie ustaw w zakresie uwierzytelniania dokumentów (Dz. U. Nr 216, poz. 1676 dalej jako ustawa zmieniająca). Zdaniem Sądu pierwszej instancji, pozwany nie wywiązał się z tego obowiązku, gdyż jego pełnomocnik przedstawił poświadczony przez siebie za zgodność z oryginałem odpis pełnomocnictwa ale bez wskazania daty oraz miejsca uwierzytelnienia. Wątpliwości Sądu Okręgowego wiążą się z zastosowaniem art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych do uwierzytelnienia pełnomocnictwa procesowego na podstawie art. 89 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Institucja pytań prawnych przewidziana w art. 390 § 1 k.p.c. jest odstępstwem od wyrażonej w art. 178 ust. 1 Konstytucji RP zasady, że sędziowie podlegają przy orzekaniu tylko przepisom tej Konstytucji i ustaw zwykłych. Zważyć bowiem należy na wynikające z art. 390 § 2 k.p.c. skutki w postaci związania sądów niższej instancji w danej sprawie poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w podjętej uchwale. Przesądza to o konieczności dokonywania ścisłej, literalnej wykładni przepisu art. 390 § 1 k.p.c. bez sięgania do argumentów celowościowych czy użytecznych, które z reguły prowadzą do szerszego rozumienia znaczenia normy prawnej (uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 30 kwietnia 1999 r., III CZP 62/98, OSNC 1999, nr 10, poz. 166). Podjęcie uchwały zawierającej rozstrzygnięcie przedstawionego na podstawie art. 390 k.p.c. zagadnienia prawnego jest dopuszczalne jedynie, gdy istnieje rzeczywista potrzeba wyjaśnienia wątpliwości. Jest tak tylko wtedy, gdy od rozstrzygnięcia zagadnienia

prawnego zależy rozstrzygnięcie sprawy. Inaczej mówiąc, konieczne jest istnienie związku przyczynowego między przedstawionym zagadnieniem prawnym, a podjęciem decyzji w sprawie, w której powstały poważne wątpliwości. Brak takiego związku stanowi samodzielną podstawę odmowy podjęcia uchwały (zob. np. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1996 r., III CZP 91/96, OSNC 1997, nr 1, poz. 9; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., III CZP 35/98, niepubl. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CZP 39/99, niepubl.; z dnia 23 listopada 2000 r., III CZP 38/00, niepubl.; z dnia 30 maja 2003 r., III CZP 30/03, niepubl.; z dnia 9 czerwca 2005 r., III CZP 31/05, niepubl.; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2004 r., III CZP 48/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 153; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2005 r., III CZP 68/05, niepubl.; z dnia 28 lutego 2006 r., III CZP 3/06, niepubl.; 12 kwietnia 2006 r., III SZP 2/06, niepubl.; z dnia 14 listopada 2006 r., III CZP 84/06, niepubl. z dnia 25 czerwca 2008 r., III CZP 49/08, niepubl.; z dnia 19 listopada 2008 r., III CZP 21/08, niepubl., z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 121/08, niepubl. z dnia 17 kwietnia 2009 r., III CZP 10/09, LEX nr 496383; z dnia 9 lipca 2009 r., III CZP 38/09, niepubl., z dnia 12 sierpnia 2009 r., II PZP 8/09, niepubl.; z dnia 22 października 2009 r., III CZP 75/09, niepubl.; postanowienie z dnia 9 kwietnia 2010 r. III CZP 17/10, niepubl.).

Powyższe uwagi są istotne z tego względu, że przedstawione przez Sąd Okręgowy zagadnienie prawne nie spełnia tak rozumianego kryterium dopuszczalności zastosowania art. 390 § 1 k.p.c. albowiem nie pozostaje w związku przyczynowym z podjęciem przez ten Sąd decyzji co do istoty. W aktualnym stanie sprawy brak jest podstaw do rozpatrzenia zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 23 kwietnia 2010 r. w przedmiocie odrzucenia sprzeciwu pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 17 lutego 2010 r. Stwierdzenie to wiąże się z wydanym dnia 9 lipca 2010 r. postanowieniem Sądu Rejonowego (k. 67 akt), którym odrzucono zażalenie pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 23 kwietnia 2010 r., co sprawia, że brak jest podstaw do jego rozpoznawania przez sąd odwoławczy. Pozwany złożył zażalenie na postanowienia z dnia 9 lipca 2010 r. ale nie nadano mu dalszego

biegu. Nie można tego tłumaczyć wydaniem dnia 30 lipca 2010 r. przez Sąd Rejonowy postanowienia na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. ponieważ zgodnie z treścią tego postanowienie nie odnosi się ono do zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 9 lipca 2010 r., które ma być przedmiotem rozpoznania przez Sąd Okręgowy. W tej sytuacji pozostaje w dalszym ciągu aktualne postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 9 lipca 2010 r. w przedmiocie odrzucenia zażalenia powoda. Dopóki nie zostanie rozpatrzone zażalenie jakie złożył pozwany na to postanowienie lub też nie zostaną podjęte z urzędu przez sąd, który wydał postanowienie z dnia 30 lipca 2010 r., działania zmierzające do uchylecia jego wadliwości, przedwczesne jest rozstrzygnięcie o zasadności zażalenia, przy którego rozpoznawaniu powstało przedstawione zagadnienie prawne.

Z tego względu Sąd Najwyższy Sąd Najwyższy na podstawie art. 390 k.p.c. i art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) odmówił podjęcia uchwały.

Trzeba też podkreślić, że kwestia zgodności dat z rzeczywistym stanem pojawia się także w innym kontekście. Na pierwszych stronach akt sądowych (1, 2 od., 3) potwierdzony został wpływ pozwu i rejestracja sprawy z datą „2009 – 02 – 16”. Gdyby tak było w istocie, to wówczas należałoby uwzględnić art. 11 ustawy zmieniającej, według którego, w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w pierwszej instancji, dotychczasowe przepisy w zakresie uwierzytelniania dokumentów. Sprzeciw od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym nie ma charakteru dewolutywnego tj. wniesienie sprzeciwu nie powoduje przeniesienia sprawy z sądu niższej instancji do sądu wyższej instancji. Prawidłowe wniesienie sprzeciwu sprawia, że nakaz zapłaty traci moc (art. 505 § 1 k.p.c.). Postępowanie toczy się dalej przed tym samym sądem, w tej samej pierwszej instancji, jakby w ogóle nakaz zapłaty w tym postępowaniu nie był wydany.